

נאום בכנס ה-27

אוניברסיטת חיפה, 10.4.2025

ד"ר עמית קמה, יו"ר האגודה הישראלית לתקשורת

ברוכות הבאות וברוכים הבאים לכנס העשרים ושבעה של האגודה הישראלית לתקשורת. בראשית, אני מבקש להודות לוועדת הכנס: יובל גוזינסקי, רועי דודזון, צחי חייט, אילן מנור וקרן צור איל. אני רוצה להודות לסגל החוג לתקשורת באוניברסיטת חיפה על האירוח הנדיב והארגון המוצלח, ובמיוחד לרועי, לירן פרץ ואנה עובדיה, שטרחו ועמלו במסירות רבה וללא הרף. מלגאי האגודה, ניר ימיני, השקיע זמן ומאמץ. כשמו כן הוא: יד ימיני; ואני מודה לו על הסיוע בשנה החולפת. לבסוף, תודות לכל המציגות, השופטות ויושבי-הראש שבזכות כולכם הצלחנו להפיק כנס מרשים ועשיר. כדאי לציין שחלק בלתי מבוטל מן ההרצאות עוסק באופן ישיר באירועים אקטואליים. מחקרים אלו בוחנים השתקפויות תקשורתיות של ענייני השעה הבורעים ומלמדים על החיוניות והרלבנטיות של חקר התקשורת להבנת המציאות העכשווית.

זו הפעם הרביעית והאחרונה שאני עומד בפניכם ומציג את פעילות האגודה. השנה החולפת הייתה פחות פעילה יחסית לשנים הקודמות, ועיקר הפעילות נסב סביב גילויי דעת ופעילות עם אופי פוליטי, שנועדה להגן על המרחב הציבורי הדמוקרטי בהיבטים שונים. במיוחד ניסינו להיאבק בתוכניות הזדוניות להפר את מפת התקשורת ולמוטט את האדנים הדמוקרטיים עליהם היא מושתתת. אני חושש שדרכנו לא צלחה, והאיומים עדיין משחרים לטרף. רבים מאיתנו בוודאי צופים בזוועה במהלכים המגוונים, שנוקטות רשויות המדינה לפגוע באופיה. חשרת עננים שחורה אופפת אותנו מכל עבר. תחושת המחנק גוברת ולצידה אזלו המילים לנוכח האירועים המחרידים, המלווים אותנו בשנה וחצי האחרונה. הגרון כבר ניחר מזעקות שבר. האוזן והעין כבר אינן מסוגלות לקלוט את עוצמת הטלטלות הבלתי-מרפות. כאב פושה בכל רמ"ח אברינו ונדמה כאילו אין לו מרפא.

גם בכנסים הקודמים נשאתי דברי תוכחה וזעם על התהפוכות המחרידות, שאיימו על החברה הישראלית הדמוקרטית בכלל והתקשורת החופשית בפרט. האם המציאות הושפעה בכלל מן המָלָל? נדמה לי שאנחנו כבר מְעַבֵּר לַחֲשֵׁשׁ וְלַחֲרָדָה מפני הבאות. אשר יגורנו בהחלט בא לנו ולא נראה שהמהלכים הפוגעניים עוצרים מלכת. אני מבקש להדגיש את מחשבותיי הנוגות לנוכח פני המציאות, המתקדֶרֶת לנוכח עינינו בעת המטורפת הנוכחית. מכל עבר ניבטים אלינו רמזים לאבדן הדרך של הנהגת המדינה, שאיננה פוסקת מלפגוע באושיות הדמוקרטיה. והנורא מכל הוא שאין באופק כל רמז לעתיד טוב וראוי. לאור כל זאת, אני קורא בלהט לכל הנוכחות והנוכחים: שוּמָה עלינו לשנס כוחות ולהיאבק בצוותא ככל יכולתנו, פן יבולע לכולנו.

לאחרונה התחלנו להניע מאבק לשימור מעמדם וקיומם של כתבי עת מדעיים בעברית. מסתבר, אולי באופן לא מפתיע, כי קיימת מגמה מדאיגה לפיה פרסום בעברית לא רק שאיננו מועיל, אלא אף עלול לפגוע בקידום, מינוי וקבלת גמול הצטיינות. פנינו למועצה להשכלה גבוהה ולפורום הרקטורים של ועד ראשי האוניברסיטאות במכתב, שעליו חתומים שלושים וחמישה נשיאי אגודות ועורכות ועורכים של כתבי עת במדעי החברה. תשובותיהם אינן מספקות ואפילו מעט מתחמקות. השבוע נשלח המכתב לכל הרקטורים ונשיאי המכללות ונראה מה יוליד יום. נחוץ להמשיך לוודא שפרסום בעברית לא יחשב כפחות ראוי מפרסום באנגלית

בארבע השנים האחרונות עבדתי באגודה במשרה מלאה ואפילו יותר מכך ודאגות רבות טרדו את מנוחתי יומם ולילה. למרות זאת, מצאתי סיפוק רב במעשיי. לפני בחירתי הצבתי מספר יעדים, ולעניות דעתי השגנו אותם בכוחות משותפים, ואני רוצה לשוב ולהודות לכל אלו שסייעו, עזרו וייעצו. הרשו לי לפרט כמה מן ההישגים: כתיבת תקנון, הכנת אתר עדכני והפעלתו, הענקת פרסים ומלגות, השתתפות בפעילות ציבורית, עיצוב סמליל חדש ועוד. שתי קושיות שחשבתי לפתור, אך לא הצלחתי להשיגן, הן: הרחבת מספר החברות והחברים באגודה (שלא ממש השתנה במהלך כל השנים) ונוכחות האגודה בתקשורת. לסיכום, לפני התחלת הכהונה שלי עננה שחורה ריחפה מעל עתידה של האגודה. כיום, אני סבור שאין ספק בכך שהאגודה ממלאת תפקיד חשוב ומרכזי לא רק בשדה האקדמי, אלא גם בציבוריות הישראלית. אני מאמין שהאגודה, מעבר לכך שהיא במהותה ארגון מקצועי גרידא, אמורה לשמש גם כמגדלור מצפוני ומוסרי והן כמנוע לשינוי חברתי ולטיפוח הצדק. אני מקווה שהצלחתי לממש חזון זה.

לבסוף, הרשו לי להוסיף משהו אישי: לאחרונה התבשרתי כי למרות ההמלצה החמה בפה אחד של הוועדה המקצועית לקידומי לדרגת פרופסור, המוסד שבו אני עובד בחר לדחות את חוות דעתם על הסף. אני מבקש להודות מקרב לב לאלו שעמלו וטרחו למעני והעריכו את עבודתי, אך לא זכו להערכה מצד הממונים עליי ועמלם היה לשווא וירד לטמיון. בעוד שנתיים אני פורש לגמלאות ומקווה לסלול לעצמי דרך חדשה בעולם האמנות; דרך שאני מקווה שתהיה נטולת שברון לב ועוגמת נפש.